

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЖИВАНОВИЋ И ДРУГИ против СРБИЈЕ

(Представке бр. 29171/16 и осам других – види приложени списак)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

19. септембар 2019. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакцијске измене.

У предмету Живановић и други против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Dmitry Dedov, *председник,*

Alena Poláčková,

Gilberto Felici, *судије,*

и Liv Tīgerstedt, *вришилац дужности заменика секретара Одељења,*

Након већања на затвореној седници одржаној 29. августа 2019. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представки против Србије које су поднете Суду према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција”) на различите датуме наведене у приложеној табели.
2. Све подносиоце представки је заступала гђа Р. Дугошија, адвокат из Жабара.
3. Обавештење о представкама је достављено Влади Републике Србије (у даљем тексту: „Влада”).

ЧИЊЕНИЦЕ

4. Списак подносилаца представки и детаљи који су релевантни за представке су дати у приложеној табели.
5. Подносиоци представки су се жалили на прекомерно трајање парничног поступка.

ПРАВО

I. ЗДРУЖИВАЊЕ ПРЕДСТАВКИ

6. Имајући у виду сличну тематику представки, Суд сматра да је прикладно испитати их све заједно у једној пресуди.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ

7. Подносиоци представки су се жалили да је дужина предметних парничних поступака била неспојива са захтевом „разумног рока”. Они су се позивали на члан 6, став 1. Конвенције, који гласи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ..., има право на ... расправу у разумном року пред ... судом, ...”

A. Допуштеност

8. Влада је тврдила да би све представке требало одбацити као неприхватљиве због пропуста подносилаца представки да правилно поднесу жалбу пред Уставним судом.
9. Подносиоци представки се нису сложили са тим тврдњама.
10. Суд је доследно тврдио да правило о исцрпљивању домаћих правних лекова, у складу с чланом 35. став 1. Конвенције, предвиђа да би притужбе које се касније намеравају поднети Стразбуру требало да буду изнете пред одговарајућим домаћим телом, бар прећутно и у складу са формалним захтевима и роковима утврђеним у домаћем праву (види, на пример, *Вучковић и други против Србије* (претходни приговор) [ВВ], бр. 17153/11 и 29 других, став 72, од 25. марта 2014. године).

11. Што се тиче овог случаја, Суд је пажљиво испитао уставне жалбе подносилаца представки, из којих се види да су се они изричито жалили на дужину спорног поступка (за разлику од случаја *Вучковић и други*, цитираног горе, став 82, у коме подносиоци представки нису поднели своју жалбу на дискриминацију пред Уставним судом, било изричито или прећутно). Аргумент владе да је Уставни суд „везан” захтевом формулисаним у уставној жалби је, према томе, ирелевантан у овом случају. Заиста, Уставни суд је констатовао да су подносиоци представки поднели жалбу на предуго трајање поступка, али је сматрао да исту нису довољно поткрепили. Међутим, Суд примећује да су подносиоци представки навели укупну дужину трајања поступка и број нивоа надлежности и истакли да су спорни поступци радни спорови (који су према домаћем закону били хитне природе). Такође су Уставном суду доставили одлуке донесене у тим поступцима. Пошто су спорни поступци већ трајали између шест и осам година за два нивоа надлежности у моменту када су били подвргнути испитивању од стране Уставног суда, Суд сматра да су предмети били *prima facie* мериторни. У таквим околностима, Уставни суд је требало да испита основаност предмета. Уколико би Уставном суду биле неопходне било какве додатне информације или документација, исти је од подносилаца представки или релевантних надлежних органа могао затражити да их доставе. С тим у вези, Суд примећује да жалбе на прекомерну дужину поступка, за разлику од неких других жалби према Конвенцији, обично не захтевају неко детаљније разрађивање (види *Шаћировић и други против Србије*, бр. 54001/15 и три других, став 12, од 20. фебруара 2018. године, за разлику од случаја *Голубовић и други против Србије* (одл.), бр. 10044/11 и осам других, став 43, од 17. септембра 2013. године, који се односе на жалбу на недоследну судску праксу домаћих судова). Из тога произилази да су подносиоци представки дали државним органима прилику која се у начелу даје Високим странама уговорницама према члану 35. став 1. Конвенције, односно да исправе наводне повреде против њих (види, *Муришић против Хрватске* [ВВ], бр. 7334/13, став 72, од 20. октобра 2016. године).

12. Пошто ове представке нису очигледно неосноване у смислу члана 35. став 3(а) Конвенције нити неприхватљиве по било ком другом основу, оне морају бити проглашене прихватљивим.

В. Основаност

13. Суд понавља да се оправданост дужине поступка мора ценити у светлу околности предмета и позивањем на следеће критеријуме: сложеност предмета, понашање подносилаца представки и надлежних органа и важност предмета спора за подносиоце представки (види *Frydlender против Француске* [ВВ], бр. 30979/96, став 43, ЕЦХР 2000-VII).

14. У водећем предмету *Немет против Србије*, бр. 22543/05, од 8. децембра 2009. године, Суд је већ утврдио кршење у погледу питања сличних онима у овом предмету.

15. Пошто је размотрио сав материјал који му је достављен, Суд није утврдио ниједну чињеницу нити аргумент који би могао да га убеди да донесе другачији закључак по питању основаности предметних жалби. Имајући у виду своју судску праксу по овом

питању, Суд сматра да је у овом предмету дужина поступка била прекомерна и да није испунила захтев „разумног рока”.

16. Ове жалбе стога откривају кршење члана 6. став 1. Конвенције.

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

17. Члан 41 Конвенције гласи:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној страни.”

18. Имајући у виду документацију коју поседује и своју судску праксу (види, посебно, *Немет против Србије*, бр. 22543/05, ст. 19–22, од 8. децембра 2009. године), Суд сматра разумним да досуди износе који су наведени у приложеној табели и одбацује преостали део захтева подносилаца представки за правичним задовољењем.

19. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Одлучује* да представке здружи;

2. *Проглашава* представке допуштеним;

3. *Сматра* да ове представке откривају кршење члана 6. став 1. Конвенције у погледу прекомерног трајања парничног поступка;

4. *Сматра*

(а) да Тужена треба да подносиоцима представки исплати, у року од три месеца, износе наведене у приложеној табели, који ће бити конвертовани у националну валуту Тужене по стопи која се примењује на дан поравнања;

(б) да, од истека наведених три месеца до измирења, треба исплатити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, уз додатак од три процентна поена;

5. *Одбија* преостали део захтева подносилаца представки за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 19. септембра 2019. године, у складу са правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника о раду Суда.

Liv Tigerstedt

Вршилац дужности заменика секретара
Одељења

Dmitry Dedov

Председник

ДОДАТАК

Листа представки којима се подносе жалбе на основу члана 6. став 1. Конвенције
(прекомерно трајање парничног поступка)

Број	Број представке Датум подношења	Име подносиоца представке Датум рођења	Датум почетка поступка	Датум окончања поступка	Укупно трајање поступка Нивои надлежности	Релевантна домаћа одлука	Износ додељен на име нематеријалне штете по подносиоцу представке (у еврима) ^{1 2}	Износ додељен на основу трошкова и издатака по представци (у еврима) ³
1.	29171/16 17. мај 2016. године	Богољуб Живановић 5. јул 1977. године	20. септембар 2005. године	22. мај 2013. године	7 година, 8 месеци и 3 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-5781/2013 19. новембар 2015. године Неприхватљива	2.100	500
2.	29923/16 19. мај 2016. године	Зоран Стојковић 27. новембар 1971. године	11. јануар 2006. године	5. јун 2013. године	7 година, 4 месеци и 26 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-6208/2013 19. новембар 2015. године Неприхватљива	1.800	500
3.	29924/16 19. мај 2016. године	Милета Јоксимовић 17. септембар 1969. године	8. септембар 2005. године	21. август 2013. године	7 година, 11 месеци и 14 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-8527/2013 19. новембар 2015. године Неприхватљива	2.100	500
4.	30007/16 19. мај 2016. године	Драган Табаковић 2. јул 1970. године	8. септембар 2005. године	21. август 2013. године	7 година, 11 месеци и 14 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-8527/2013 19. новембар 2015. године Неприхватљива	2.100	500
5.	30315/16 18. мај 2016. године	Горан Јолић 12. фебруар 1971. године	28. август 2006. године	8. мај 2013. године	6 година, 8 месеци и 11 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-5153/2013 19. новембар 2015. године Неприхватљива	1.800	500
6.	31885/16 26. мај 2016. године	Синиша Савковић 15. април 1966. године	3. октобар 2005. године	20. фебруар 2013. године	7 година, 4 месеци и 18 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-2984/2013 26. новембар 2015. године	1.800	500

						Неприхватљива		
7.	60667/16 14. октобар 2016. године	Драган Савић 24. новембар 1970. године	8. септембар 2005. године	3. јун 2016. године	10 година, 8 месеци и 27 дана 3 степена надлежности	Уставни суд Уж-2394/2014 14. април 2016. године Неприхватљива	3.000	500
8.	60792/16 14. октобар 2016. године	Љубиша Ђорђевић 20. април 1976. године	8. септембар 2005. године	3. јун 2016. године	10 година, 8 месеци и 27 дана 3 степена надлежности	Уставни суд Уж-2394/2014 14. април 2016. године Неприхватљива	3.000	500
9.	7795/17 16. јануар 2017. године	Вене Алексов 29. октобар 1967. године	8. септембар 2005. године	23. октобар 2013. године	8 година, 1 месец и 16 дана 2 степена надлежности	Уставни суд Уж-2917/2014 15. септембар 2016. године Неприхватљива	2.100	500

1. Заједно са било којим порезом који се може наплаћивати подносиоцима представке.
2. Одбијање било којих износа који су можда већ наплаћени на основу истог на домаћем нивоу.
3. Заједно са било којим порезом који се може наплаћивати подносиоцима представке.